

Vergaderjaar 2010–2011

24 587

Justitiële Inrichtingen

Nr. 402

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 november 2010

Naar aanleiding van de resultaten van onderzoeken van de gezamenlijke inspecties en de Algemene Rekenkamer in 2007¹ is een groot aantal maatregelen getroffen om de kwaliteit van de justitiële jeugdinrichtingen (jji's) te verbeteren. Uw Kamer is door middel van twee voortgangsrapportages daarvan op de hoogte gehouden.² Aan het eind van dit jaar wordt het verbetertraject afgesloten. Ik hecht eraan om u door middel van een laatste rapportage over de bereikte resultaten te informeren.

Bereikte resultaten

In de afgelopen drie jaar zijn veel resultaten bereikt en verbeteringen zichtbaar geworden. De gezamenlijke inspecties hebben dit in september van dit jaar bij de afsluiting van het vervolgtoezicht ook geconstateerd³. De inspecties concluderen dat er verbeteringen zichtbaar zijn op alle risicogebieden. De opvoeding van jeugdigen gedurende het verblijf in de jji is meer centraal komen te staan. Een belangrijke bijdrage daaraan vormt de invoering van de basismethodiek YOUTURN. Hiermee zijn volgens de inspecties in alle jji's de voorwaarden gecreëerd om systematisch methodisch te handelen. Bovendien zijn de onderwijsprogramma's beter aangepast aan de behoeften van jeugdigen.

De visie op medische en psychiatrische zorg is in nagenoeg alle inrichtingen geïmplementeerd en geoperationaliseerd. Dit heeft de deskundigheid voor het herkennen en behandelen van psychische en gedragsstoornissen verbeterd.

De professionalisering van het personeel is door de jji's voortvarend ter hand genomen. Veel medewerkers volgen mbo- of hbo-opleidingen en het personeel wordt beter ondersteund bij de uitvoering van hun taak.

Het beleid om incidenten en agressie en geweld te voorkomen is op orde. Ook is verbetering bereikt doordat gedragsregels en verwachte omgangsvormen beter en eenduidiger worden gecommuniceerd met de jeugdigen. De mogelijkheden voor jeugdigen om invloed uit te oefenen op de dagelijkse gang van zaken in de jji zijn ook toegenomen.

¹ «Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen: opdracht met risico's» van de Inspectie jeugdzorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie voor de Sanctietoepassing (TK 2006–2007, 24 587 en 28 741, nr. 232); en «Detentie, behandeling en nazorg criminele jongeren», van de Algemene Rekenkamer (TK 2007–2008, 31 215, nr. 3).

² TK 2008–2009, 24 587, nr. 305 en TK 2009–2010, 24 587, nr. 366.

³ «Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen: risico's aangepakt maar kwetsbaar» van de Inspectie jeugdzorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie voor de Sanctietoepassing, september 2010; www.inspectiejeugdzorg.nl.

En de inspecties komen tevens tot het oordeel dat doordat de perspectiefplannen met jeugdigen, in netwerk- en trajectberaden en in toenemende mate met ouders worden besproken, bij iedereen meer inzicht bestaat in het doel en perspectief van het verblijf in de jji en de nazorg na de jji.

Dit zijn mooie resultaten die door forse inspanningen van alle betrokkenen zijn bereikt. Naast monitoring en verdere verbetering van de kwaliteit zal het in de komende jaren nog de nodige aandacht vragen om de bereikte kwaliteit ook te borgen. Een belangrijke aanzet daartoe is al gegeven met de speciaal voor de jji's ontwikkelde HKZ-certificering. Als alles volgens plan verloopt, zullen in de loop van 2011 alle jji's dit kwaliteitskeurmerk hebben behaald. Een andere aanzet tot kwaliteitsborging zijn de intercollegiale audits waarmee de programma-integriteit van YOUTURN en de gedragsinterventies kan worden gemonitord. Deze audits starten vanaf eind 2010.

Capaciteitsplan

De mogelijkheden om de hiervoor geschetste kwaliteitsverbeteringen in stand te houden en te borgen worden beïnvloed door een andere belangrijke ontwikkeling. De toenmalige Minister van Justitie heeft u eerder dit jaar verschillende malen op de hoogte gesteld van de grote leegstand in de jji's.

Bij brief van heden¹ is uw Kamer op de hoogte gesteld van de verwachting dat deze grootschalige leegstand zal aanhouden en – op grond van de ramingen van het WODC – zelfs nog zal toenemen. Grote en voortdurende leegstand heeft negatieve gevolgen voor de kwaliteit van de behandeling en begeleiding in de jji's. Interventies en methodieken zullen onvoldoende kunnen worden toegepast, het onderwijsaanbod zal verder verschromelen en ook bestaat het gevaar dat personeel – dat inmiddels hoger is opgeleid – uit de jji's wegstroomt. Daarnaast is het financieel onverantwoord om structureel middelen te besteden aan cellen die ongebruikt blijven, zeker in het licht van de financiële problematiek van de Dienst Justitiële Inrichtingen. Ook de gezamenlijke inspecties signaleren deze risico's bij voortdurende leegstand. Dit maakt de bereikte resultaten, die in bijgaande rapportage zijn weergegeven, kwetsbaar.

Ik heb u bij voornoemde brief laten weten dat ik – tegen de achtergrond van financiële houdbaarheid en de kwaliteit van behandeling en begeleiding – de direct inzetbare jji-capaciteit gefaseerd zal verminderen. Deze ingrijpende maatregel maakt het mogelijk dat verdere verbeteringen van de kwaliteit in de jji's ingezet kunnen worden en de al bereikte verbeteringen kunnen worden geborgd.

Naar aanleiding van onderzoeken op verschillende deelgebieden worden nog veel verbeterpunten uitgevoerd. Die behoeven na evaluatie mogelijk nog bijstelling.

Een voorbeeld daarvan zijn verbeterpunten die worden aangepakt naar aanleiding van de heden verschenen procesevaluatie naar de toepassing van YOUTURN². In de bijgevoegde rapportage (1.3.1) wordt daar nader op ingegaan.³

Alle vervolgvactiteiten zullen binnen de reguliere werkzaamheden van de jji's gestalte krijgen. Het verbetertraject van de jji's is met deze afsluitende rapportage dus geenszins afgerond. Wel wordt, analoog aan de afsluiting van het intensieve toezicht door de inspecties, de gedetailleerde

¹ Brief van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, 16 november 2010, kamerstuk 24 587, nr. 403.

² www.WODC.nl.

³ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

rapportage aan de Tweede Kamer beëindigd. Uw Kamer zal in het vervolg via de begrotingsstukken op de hoogte worden gesteld van de verdere resultaten.

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven